

2009 ANUL TRADUCERII DE MARE ACURATEȚE - ARTA TRADUCERII**2009 THE YEAR OF HIGHLY ACCURATE TRANSLATION –
THE ART OF TRANSLATING****Vanda STAN****Facultatea de Științe Umaniste, Politice și Administrative
Universitatea de Vest „Vasile Goldiș” din Arad****Abstract**

This short article sets out to explain the importance of translations worldwide, pointing out to the fact that translation is not an exact science, but rather a form of subjective transfer from one language-culture into another, the words and structures employed being the choice of the translator. However, translation is not a realm of anarchy: it must obey a set of rules, at the core of which lies the principle of accuracy, to which the cultural year 2009 has been dedicated.

Cuvinte-cheie: *traducere, acuratețe, expertiză, artă, actualitate.***Key-words:** *translation, accuracy, expertise, art, present-times.*

De ce anul internațional al acurateții maxime a translației? Raspunsul este simplu si isi gaseste izvorul in timpurile pe care le traim.

Din ce în ce mai frecvent, firme si companii descoperă că , in epoca globalizării si a transferului de informație, este necesar să traducă materialele de specialitate în sau din alte limbi , pentru simpozioane si /sau conferințe internaționale, din cauza unei nevoi tot mai acute de recalificare profesionala, pentru expertiza sporita in domeniul de activitate sau, pur si simplu, pentru a te tine la curent cu "know-how"-ul din domeniul de specialitate.

Lucru relativ nou pentru companiile autohtone, valoarea unei traduceri bune a fost deseori subestimată. Acest fenomen a dus la apariția unor traduceri de proasta calitate si, in consecință, la discrepante flagrante intre textul inițial si traducerea acestuia, intre mesajul original, de transmis, si modul in care acesta a fost emis si receptat. Firește, nimeni nu agreează ideea finanțării de traduceri, inasa, s-a dovedit repetitiv că acuratețea are valoare si se plătește. Atitudinile se schimbă, firmele si companiile înțeleg din ce in ce mai clar importanta actului de mare acuratețe al traducerii. Un lucru inasa este rar discutat, mai mult, este subestimat : faptul că traducerea este o artă.

Dacă acceptați ideea ca traducerea este o artă și nu o știință, veți înțelege ceea ce urmează:

Tot timpul va exista cineva căruia nu-i va plăcea traducerea pe care ați făcut-o. Dacă vă gândiți de câte ori editați documentele în engleză înainte de a le produce, aveți o idee despre efortul implicat în producerea unui document în orice limbă. Este important să nu vă pierdeți în dezbateri stilistice, dar să vă concentrați asupra faptului că traducerea comunică sau nu exact același lucru ca și engleza. Niciodată nu veți dori să întrebați un examinator dacă îi *place* traducerea, ci dacă i se pare clară și corectă.

- Există o legătură reală între timp și calitate. Dacă vreți ceva făcut peste noapte, nu vă așteptați să fie la fel de șlefuit ca si ceva ce, un traducător , a avut timp să examineze, să revizuiască și să editeze.

- Doar pentru că aveți un vorbitor nativ in instituție nu înseamnă că aveți și un traducător bun. Acest lucru ar fi similar cu un inginer care ar trebui să scrie și să copieze. Sunt competențe diferite și doar pentru că inginerul vorbește engleză nu înseamnă că are talentul necesar pentru a scrie și a copia.

Așadar, cum se obține o traducere bună? În primul rând, trebuie să vă asigurați că textul original (de obicei în engleză) este clar și corect. Până la un anumit punct, un document original de proastă calitate va rezulta într-o traducere proastă. Încercați să evitați să folosiți jargonul din

industrie sau expresii culturale sau sportive care sunt înțelese doar în Marea Britanie sau Statele Unite. Țineți minte să specificați clar traducătorului semnificațiile oricăror acronime și mărci ale fabricilor pe care le-ați lăsat în limba engleză în text.

În al doilea rând, trebuie să țineți minte că traducătorul nu poate lucra în vid. Trebuie să furnizați materialele de bază, incluzând eventual informații despre companie și informații tehnice despre produsul în cauză. Dacă traducătorul lucrează doar pe documente pentru o parte dintr-o piesă mult mai largă, e folositor să știe cum acea parte se integrează în întreg. Începuturile Internetului au atras după sine faptul că traducătorii pot cerceta mai multe lucruri despre compania dumneavoastră decât până acum și pot avea acces la informații mai detaliate. Nu uitați să furnizați adresa website-ului pentru referință și alte materiale traduse anterior (atât în engleză, cât și în alte limbi) astfel încât consistența terminologiei poate fi menținută. În acest moment, ați putea dori să luați în considerare crearea unui glosar (englez – limbă străină) care poate fi examinat în țară pentru a vă asigura că terminologia tehnică este corectă și folosită de-a lungul documentului.

Pentru a asigura calitatea traducerii, fiți pregătiți să aveți o persoană de contact care poate răspunde întrebărilor pe care le-ar putea avea traducătorul ; aveți grijă cu traducătorii care nu pun întrebări. Ori știe totul despre industria dumneavoastră sau nu știe destul încât să știe ce să întrebe! În plus față de o persoană de contact pentru întrebări, luați în considerare și găsirea cuiva din companie care se poate uita peste traducere când aceasta este gata pentru a verifica complexitatea și gradul de transmitere corecte a informației.

Acest examinator ar trebui să fie un vorbitor nativ cu cunoștințe tehnice despre produs. Fiți foarte clar în legătură cu așteptările dumneavoastră și subliniați faptul că nu doriți o examinare stilistică, ci doar să verifice dacă traducerea comunică clar și corect informația din / în engleză. Fiți pregătiți să îi furnizați o copie atât după documentul în engleză cât și după cel în limba străină. Pentru că acest lucru tinde să devină problematic, iată câteva sfaturi:

- Fiți clari dacă doriți ca examinatorul să contacteze direct traducătorul în legătură cu comentarii. Discutați dacă examinatorul ar trebui să facă comentarii pe exemplar sau direct în fișierul electronic.

- Fiți foarte clari în privința timpului. Pentru că examinatorul va face acest lucru în plus față de îndatoririle obișnuite, fiți rezonabili dar fermi. Uneori e folositor să subliniați faptul că aveți un deadline și că trebuie să continuați cu sau fără feedback. Evident, e normal să vă încadrați în timp pentru a putea valida traducerea.

- Fiți pregătiți să aveți de-a face cu întrebări despre calitatea traducerii. După cum am mai spus, nu vă pierdeți în dezbateri despre stil. Păstrați discuția la un nivel de comunicare și totul ar trebui să meargă bine.

Numărul sfaturilor practice care să asigure satisfacția instituției /departamentului care solicita translația este extrem de numeros. Acestea vă vor ajuta să mergeți pe drumul cel bun către o traducere de calitate.

Statutul industriei de profil în secolul 21.

Există trei mari subiecte care au schimbat modul în care industria traducerilor funcționează: Internetul, programe de traduceri și memoria de traducere.

Internetul a cauzat multe schimbări dramatice în multe industrii. Pentru industria traducerilor, acesta a însemnat că putem face comerț cu clienți din întreaga lume, că putem lucra oriunde cu traducători pentru a obține cea mai bună calitate (și cel mai bun preț!) și că lucrările pot fi livrate cu o viteză fulgerătoare. În plus, valabilitatea website-urilor companiilor în orice limbă oferă material de referință excelent pentru terminologie. Dicționarele online înseamnă că acum ar trebui să primiți cea mai corectă traducere din punct de vedere tehnic de până acum!

Programele de traduceri sunt încă în stadiul de dezvoltare. Aceste programe permit furnizarea unui fișier în engleză și computerul generează o traducere brută folosind dicționare predefinite. Odată terminat, va trebui să editați și să corectați destul de mult. S-a estimat că cel mai bun program oferă o traducere care e corectă în proporție de doar 85%. Deoarece creierul uman e

atât de intuitiv, a fost dificil să se creeze un program care să-l echivaleze. În următorii 5-10 ani, vom vedea îmbunătățiri dramatice în corectitudinea programelor de traduceri.

În sfârșit, utilizarea memoriei de traducere a schimbat iar modul în care industria traducerilor funcționează. Înainte de sosirea acestui software, traducătorii au creat glosare și s-au bazat pe memorie pentru se asigura că terminologia și stilul erau corespunzătoare pe parcursul unui document și de-a lungul unui număr de documente. Nu exista niciun alt mod de a ține socoteala textului repetat decât prin re-traducerea lui de fiecare dată când apărea. Memoria de traducere permite crearea unei baze de date cu materiale care au fost traduse, astfel încât fiecare propoziție în engleză are un echivalent într-o limbă străină, și evită nevoia de re-traducere. Avantajul clientului este că, dacă fac efortul de a fi consecvenți în scris, pot economisi bani, îmbunătăți calitatea și reduce numărul de reîntoarceri la text

Concluzii

Odată înțelese cele de mai sus și aplicate constant, creativ și alocând timp suficient pentru efectuarea unei traduceri de buna calitate, satisfacția este bilaterală: traducător - beneficiar, mesajul corect transmis și receptat va duce la efectuarea unei munci de bună calitate.

Bibliografie

- Athanasiadis, M. & B. Turner. (1994) *Interpreting and Translation: Demand and Provision*. Melbourne: Centre for Research and Development in Interpreting and Translating, Deakin University.
- Cordero, A., (1994) "*The Role of the University in the Professionalization of the Translator*." In *Professional Issues for Translators and Interpreters*. American Translators Association Scholarly Monograph Series VOL. VII. Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins, pp. 171-179.
- Gelinas, H., (1994) "Terminology and the Association of Translators and Interpreters of Ontario (ATIO)." *The ATA Chronicle* 23:4, p.26.
- Heynold, C.,(1994) "Interpreting at the European Commission." In *Teaching Translation and Interpreting 2*. Ed. Cay Dollerup and Annette Lidgaard. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins, pp. 11-18.
- Institute of Linguists. (1994) *The National Register for Public Service Interpreters*.
- Martin, P., (1994) "NAATI: Role and Functions." [NAATI: National Accreditation Authority for Translators and Interpreters, Australia]. In *Translation and Interpreting: Bridging East and West*. Selected Conference Papers. Vol. 8. Ed. Richard K. Seymour and C.C. Liu. Hawaii: University of Hawaii Press, pp.23-32.
- Naati. (1994) *Interpreting and Translation in Australia: A Concise Guide for Employers*. Australian Capital Territory: National Accreditation Authority for Translators and Interpreters (NAATI).
- Ostarhild, E., (1994) "The National Register for Public Service Interpreters." *Translatio - Nouvelles de la FIT* 13:3-4, pp.334-335.
- Ozmirak, A., (1994) "Professional Interpreting and Translating in Turkish History." *Language International* 6:5, pp.32-37.
- Schweda-Nicholson, N. (1994) "Professional Ethics for Court and Community Interpreters." In *Professional Issues for Translators and Interpreters*. American Translators Association Monograph Series VII. Ed. D.L. Hammond. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins, pp.79-97.